

Addendum Participatieaanpak Beverwijk

Op woensdag 16 september 2020 is er in het Kennemer theater in Beverwijk een Expertmeeting gehouden voor de gemeenteraad en leden van de Participatieraad waarbij de Participatieaanpak is besproken. Ook is er actief invulling gegeven aan deze aanpak door met elkaar aan de slag te gaan. Er zijn door bureau +anderen enkele handvatten geboden om invulling te geven aan de Participatieaanpak. Uit deze Expertmeeting zijn enkele bevindingen gekomen die de raden graag willen meegeven als toevoeging op de Participatieaanpak.

Toetsingskader voor initiatieven: het vullen van de gemeenteezef

In eerdere sessies heeft de gemeenteraad met elkaar nagedacht over de verschillende vormen van participatie en de rol van de raad hierin. Zo zijn er thema's waar veel richting vanuit de raad op gewenst is en thema's waar de raad juist graag ruimte wil bieden aan initiatief en participatie.

Om richting te kunnen geven is de gemeenteezef opgesteld, waarbij voorstellen, ideeën, initiatieven en projecten worden getoetst op algemene uitgangspunten, politieke stellingname en regelgeving. Om hier invulling aan te geven is het noodzaak om criteria op te stellen voor dit toetsingskader.

Tijdens de Expertmeeting is de gemeenteraad op zoek gegaan naar criteria voor het vullen van deze gemeenteezef. Met name op onderwerpen waarbij richting geven voor de gemeenteraad van belang is, is het belangrijk om criteria op te stellen die kunnen dienen als toetsingskader. Uit deze oefening zijn de volgende criteria opgesteld:

- Ligt het initiatief politiek gevoelig?
- Is er breed draagvlak (bij verschillende doelgroepen) voor het initiatief en hoe zijn verschillende belangen afgewogen aan de voorkant van het proces?
- Is het initiatief levensvatbaar voor de lange termijn op financieel gebied? (haalbaarheid)
- Voldoet het initiatief aan wettelijke regelgeving?
- Wie is juridisch verantwoordelijk voor het initiatief en hoe wordt dit geborgd?
- Past het initiatief bij de langetermijnvisie van de gemeente?
- Is het initiatief inclusief (toegankelijk voor iedereen die dat wil)?
- Is de continuïteit geborgd voor de lange termijn?
- Is het initiatief flexibel ingericht waardoor er mogelijk is in opschalen of afschalen?

Belangrijk is om dit gesprek tijdens de Expertmeeting te zien als een eerste verkenning. Het is voor de gemeenteraad van belang om vaker het gesprek te voeren over deze criteria. Ook zullen er verschillende processen geëvalueerd dienen te worden om de criteria te toetsen. Uiteindelijk zal dit leiden tot een afwegingskader dat toepasbaar is voor de meeste initiatieven. Maatwerk blijft uiteraard wenselijk.

Mogelijke kaders

Één van de adviezen vanuit het onderzoek van de commissie TRIP is onder andere om vooraf kaders te stellen, zodat er ruimte ontstaat om op een open en transparante manier het gesprek te voeren met inwoners. Wanneer een initiatief of project een grote impact heeft, maar wel wenselijk is, is het belangrijk om als gemeenteraad kaderstellende voorwaarden te stellen. Deze kaders worden geborgd in een startnotitie. Het is dus van belang om bij projecten te benoemen welke kaders er een rol spelen en wat deze kaders concreet betekenen. Met betrekking op vraagstukken waar participatie gewenst is zouden de volgende kaders een rol kunnen spelen:

- Financiële kaders: *Is het levensvatbaar?*
- Politieke kaders: *Is het plan aanvaardbaar voor het merendeel van de raad?*
- Proceskaders: *Is het een breed gedragen plan?*
- Ruimtelijke kaders: *past het bij de wijk en in het grotere geheel?*
- Sociale kaders: *Past het bij de sociale samenstelling van de wijk?*
- Duurzaamheidskaders: *Past het bij de duurzaamheidsambities van de gemeente?*

- Tijdsaders: *Welke stip zetten we op de horizon?*
- Juridische kaders: *Wie is verantwoordelijk?*

De aanpak in de praktijk

In het advies van de commissie TRIP beveelt zij de gemeente onder andere aan om een viertal onderwerpen aan te dragen en te benoemen waarop de geschetste participatieaanpak in de praktijk wordt gebracht. Dit om deze onderwerpen te monitoren en de aanpak hier, daar waar nodig, op aan te scherpen. Op dit advies heeft de gemeenteraad tijdens de Expertmeeting nog enkele aanvullingen gedaan:

1. Betrek het college door hen te vragen naar kleine initiatieven waarmee kan worden geëxperimenteerd
2. Evalueer al afgeronde projecten om hier lering uit te trekken
3. Benoem niet alleen bestaande onderwerpen maar vooral nieuwe projecten: zo beginnen we niet met een achterstand maar kunnen we aan de voorkant meekijken.

Er zijn door de gemeenteraad enkele projecten benoemd waarbij de nieuwe werkwijze in de praktijk kan worden gebracht:

- Kuenenplein
- Omgevingsvisie: als raad willen we meedenken over de participatieaanpak
- Wet Inburgering
- Skatepark wijk aan zee
- Initiatief openbaar zwembad
- Mobiliteitsvisie
- Vernieuwing Oosterwijk
- Renovatie Alkmaarseweg
- Aanjaagregeling

Aanvullend advies

Naar aanleiding van de Expertmeeting zijn er enkele adviezen vanuit de gemeenteraad:

1. Voer bij nieuwe projecten regelmatig het gesprek over welke criteria er ten grondslag liggen aan de afweging tussen richting geven en ruimte bieden.
2. Benoem met de gemeenteraad welke kaderstellende voorwaarden je wilt stellen per project en maak concreet wat deze kaders inhouden.
3. Creëer een participatieaanpak die van iedereen is: niet alleen van de raad van de organisatie. Draag de werkwijze actief uit, zowel intern als extern.